

Schillera Leona

Dzielnice: Śródmieście

Osiedla: Stare Miasto

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1964

Opis

Leon Jerzy Wojciech Schiller de Schildenfeld (1887-1954) - scenarzysta, reżyser, krytyk i teoretyk teatralny. Wywodził się z nobiletowanej przez cesarżową Marię Teresę austriackiej, głęboko katolickiej rodziny przybyłej jeszcze w XVIII w. do Galicji. Przyszedł na świat w Krakowie, tam ukończył szkołę średnią. Jeszcze w czasach szkolnych debiutował jako aktor i piosenkarz w ""Zielonym Baloniku"", później wyjechał do Paryża, gdzie studiował na Sorbonie i zaprzyjaźnił z jednym z najwybitniejszych reformatorów teatru - Edwardem Gordonem Craigiem. Na stałe do rodzinnego miasta powrócił w 1912 roku i ukończył... Kurs Abiturientów Akademii Handlowej, by móc przejąć po ojcu prowadzenie rodzinnej firmy. Podczas I wojny światowej przebywał głównie w Krakowie, Berlinie oraz Wiedniu. W 1917 roku został współtwórcą grupy artystycznej Formistów, po czym przeniósł się do Warszawy, gdzie związał się z kierowanym przez Ludwika Solskiego Teatrem Polskim. Rok później - po przejęciu sceny przez Arnolda Szyfmana - został kierownikiem muzycznym i literackim. Jego pierwszym ważniejszym przedstawieniem stała się wówczas ""Szopka Staropolska"", do której napisał scenariusz a reżyserię powierzył Aleksandrowi Zelwerowiczowi. W dwudziestoleciu międzywojennym związany był również z Towarzystwem Teatrów Stołecznych, Teatrem Maska, ""Redutą"" Juliusza Osterwy (na tej scenie w 1922 roku wystawił swoją ""Pastorał"" a rok później ""Wielkanoc""), Teatrem im. Wojciecha Bogusławskiego oraz Robotniczym Studio Teatralnym działającym pod kuratelą Komunistycznej Partii Polski, za co - szykanowany przez kolegów - musiał opuścić Warszawę. Przeniósł się wówczas do Łodzi a stamtąd do Lwowa. W stolicy znalazł się ponownie w 1934 roku, gdzie - dzięki pomocy Stefana Jaracza - został współdyrektorem Teatru Ateneum. Specjalizował się w repertuarze współczesnym (""Opera za trzy grosze"" B. Brechta, ""Krzyczcie Chiny"" S. Tretriakowa, ""Dzieje grzechu"" S. Żeromskiego), nie stronił jednak od dzieł romantycznych (""Dziady"" A. Mickiewicza, ""Nie-Boska komedia"" Z. Krasińskiego, ""Kordian"" J. Słowackiego) i lekkich spektakli muzycznych, do których najczęściej tworzył autorskie scenariusze (""Podróż po Warszawie"", ""Bandurka""). Okupacja hitlerowska zastała go w Warszawie. W III 1941 roku - w związku z zabójstwem Igo Syma - jak wielu ludzi teatru trafił na Pawiak, skąd prawie natychmiast został wywieziony do Oświęcimia. Dzięki znacznym nakładom finansowym rodziny został stamtąd uwolniony po niecałych dwóch miesiącach. Mieszkał wówczas na V piętrze Prudentialu (ul. Świętokrzyska 35). Doznane przeżycia spowodowały, że stał się głęboko religijny, został też oblatem benedyktyńskim o imieniu Ardalion. W latach 1943-44 swoje przedstawienia religijne wystawiał w kościołach i zgromadzeniach religijnych znajdujących się w

różnych podwarszawskich miejscowościach (m.in. Milanówku i Henrykowie - ta ostatnia dziś w granicach miasta). Był żołnierzem AK, dlatego też po upadku Powstania Warszawskiego znalazł się wraz z innymi w oflagu w Murnau, gdzie prowadził działalność teatralną. Po wyzwoleniu działał w Holandii, skąd pod koniec 1945 roku - przez Warszawę - dotarł do Łodzi, gdzie do 1949 roku pełnił funkcję rektora Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej. Później powrócił do stolicy, gdzie zmarł.

Spoczywa:

Cmentarz Wojskowy na Powązkach, kwatera 24 A, rząd TUJE (Aleja Zasłużonych), miejsce 12.

Upamiętnienia:

ul. Karasia - popiersie przed Teatrem Polskim.

ul. Puławska 12 a - tablica na frontowej ścianie domu, w którym mieszkał w latach 1950-54 (odsłonięcie - 25 III 1964).

Ciekawostki

Stan obecny:

Nr 4: Blok osiedla Bielańska. Powstał w 1959-66 wg proj. Jerzego Czyża, Jana Furmana, Andrzeja Skopińskiego i Lecha Robaczyńskiego.

Nr 6: Blok osiedla Bielańska. Powstał w 1959-66 wg proj. Jerzego Czyża, Jana Furmana, Andrzeja Skopińskiego i Lecha Robaczyńskiego.

Nr 6a: Przedszkole nr 13. Powstało w 1962 wg proj. Jerzego Czyża, Jana Furmana, Andrzeja Skopińskiego i Lecha Robaczyńskiego.

Nr 8: Blok osiedla Bielańska. Powstał w 1959-66 wg proj. Jerzego Czyża, Jana Furmana, Andrzeja Skopińskiego i Lecha Robaczyńskiego.

Nr 10: Przychodnia Lekarsko-Rehabilitacyjna AMPOL-SERVICE Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej.

róg al. Solidarności: kapliczka-pomnik Reduty Matki Boskiej.

Data nadania nazwy: 1964.06.29
